

УДК 81 '22:81 '42

**Інна Борковська**

Кандидат філологічних наук, старший викладач  
Національний технічний університет України  
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»  
Київ, Україна  
ORCID ID 0000-0001-5035-7866  
borkovskaya@meta.ua

## МІКРОКОМПОНЕНТИ ПРАГМАТИЧНОГО ЗНАЧЕННЯ СЛОВА В ДІЛОВОМУ ТЕКСТІ

**Анотація.** Стаття присвячена дослідженню прагматичного значення та його інтерпретації у ділових документах. Розглядаються питання, безпосередньо пов'язані з прагматичною інтерпретацією лексики в діловому стилі і особливості взаємодії семантичного та прагматичного значення мовних одиниць. Презентується значення слова як трьохкомпонентна структура, що включає: понятійну, емоційно-оцінну (конотація) і прагматичну частину. Конотація трактується як додаткова інформація про відношення мовця до предмету і оточуючої дійсності і визнається її роль у формуванні експресивного забарвлення мови. Розкриваються властивості прагматичного значення слова: периферійність засобів вираження прагматичної інформації, розподілення прагматичного значення у декількох одиницях висловлювання і переплетіння прагматичної і семантичної інформації. Проаналізовано чотири мікрокомпоненти, що входять до прагматичного значення: рефлексивний; оцінний, емотивний і стилістичний. Доведено вирішальну роль у взаєморозумінні загального набору пресупозицій у адресата і адресанта і здатності їх до рефлексії. Відзначено, що в оцінний мікрокомпонент входить не тільки власне оцінка адресанта, але й співвіднесеність вживання слова з відповідним функціональним стилем. Визначено найчастотніші типи емоцій у ділових документах – впевненість та схвалення. Проаналізовано стилістичний мікрокомпонент і засвідчено вживання лексики, маркованого конотаціями високого стилю, стійких словосполучень, які чітко закріплені виключно за письмовою діловою сферою комунікації і конотаціями термінологічної лексики.

**Ключові слова:** конотація; прагматичне значення; лексичне значення; семантика; діловий документ.

### 1 ВСТУП

**Постановка проблеми.** Поширення семантично і прагматично орієнтованих досліджень пов'язані з функціональним підходом, який визнає важливу роль категорії значення для всієї лінгвістики, оскільки функціонування мови є вираження і передача значень слова.

Для ділової комунікації уникнення різних непорозумінь – головне завдання для підтримки успішних бізнес відносин. Це можливо лише в тому випадку, якщо комуніканти володіють умінням правильно працювати з інформацією. Здобути очікуваних результатів можливо завдяки врахуванню взаємодії семантичного і прагматичного значення мовних одиниць. Відтак, прагматика відіграє важливу роль у функціонуванні ділового документа і як результат, необхідно вивчати не тільки семантичні, але й емоційно-оцінні аспекти. Таке дослідження неможливо без серйозного аналізу прагматичного значення мовних одиниць і контексту який актуалізує їх. Очевидно, що текст ділових документів і прагматичне значення пов'язані один з одним, оскільки такі тексти містять специфічні виразні мовні засоби для впливу на адресата. Зацікавленість дослідників до прагматичної сторони висловлювання підвищується, що й обумовлює актуальність цього дослідження.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Дослідженням контекстної семантики займалися Горшунов, Колшанський, Ружицький; категорії конотації – Баженова, Різел, Шаховський; прагматичного значення мовних одиниць – Апресян, Іщенко, Нікітін та ін. Науковці, які висвітлювали різні аспекти прагматичного значення, частіш за все обмежувались дослідженням його компонентів у науковій та художній літературі. Однак, дослідження прагматичного значення у ділових текстах залишається поза увагою вчених.

**Мета статті** – аналіз прагматичного значення в ділових текстах і виявлення його

сутнісних характеристик. Досягненню цієї мети буде сприяти рішення таких завдань:

- дати загальну характеристику лексичного і прагматичного значення;
- аргументувати ієрархічність конотації, стильового та стилістичного значення;
- проаналізувати типологію мікрокомпонентів прагматичного значення у ділових текстах;
- дослідити значення відібраних для цієї роботи мовних одиниць в мікроконтексті.

## 2 МЕТОДИ

У роботі використано загальнонаукові (аналіз та описовий метод) та лінгвістичні методи (дефініційний аналіз, семантичний аналіз, дистрибутивний аналіз і функційно-стилістичний аналіз).

## 3 РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

Слово здатне виконувати комунікативні завдання у різноманітних комунікативних ситуаціях завдяки тому, що семантика слова – це складна, динамічна сутність, яка містить константну частину і змінну. Іншими словами, семантичні ознаки слова утворюють структуру лексичного значення, що складається з інтенціоналу й імплікаціоналу. Інтенціонал – ядро змісту лексичного значення, імплікаціонал – периферія ознак семантики, що знаходяться навколо ядра (Никитин, 2007, с. 105).

Таким чином, значення слова розглядають як складну структуру, що передає інформацію про денотат, суб'єктивне відношення того, хто говорить і про загальну комунікативну ситуацію.

Сприймаючи інформацію, що несе слово, адресат отримує дані про об'єкт, його належність до певної сфери, емоційні аспекти. Інформація слова містить обов'язкові і факультативні компоненти. До першого типу відносять денотативний, сигніфікативний і категоризуючий компоненти, які є обов'язкові і вони реалізуються при будь-якому використанні слова. Решта реалізуються у певних умовах і це є компоненти, які відображають стилістичне забарвлення, емоційність, образність, асоціативність та ін. Саме необов'язкові типи значень є прагматично-орієнтовані (Горшунов, 2000, с. 44).

Традиційна семантика розділяє значення на лексичні, які виражаються кореневими морфемами і граматичні, що реалізуються афіксами і флексіями. Уфімцева (Уфимцева, 1988) розмежовує значення на лексичне, граматичне і прагматичне. На її думку, лексичне значення має двокомпонентну структуру, що складається із денотативного і сигніфікативного компонентів. Прагматичне значення слова винесене за межамі лексичного значення і трактується як комбінація різних конотацій емоційного, оцінного, культурно-історичного, національно-географічного характеру (Уфімцева, 1988, с. 118).

Новіков (Новиков, 1982), на відміну від Уфімцевої, включає прагматичне значення у лексичне, яке виступає невід'ємною частиною лексичного значення. Вчений вважає, що прагматичне значення – це емотивне, закріплене у мові відношення мовця до того, хто отримує інформацію. До прагматичного значення він включає оцінний, емоційний і стилістичний компоненти (Новиков, 1982, с. 100).

Цю ж думку підтримує Нікітін (Никитин, 1988), який розчленовує лексичне значення слова на когнітивний і прагматичний компоненти, де когнітивне значення пов'язано з денотатом, а прагматичне окреслює суб'єктивне відношення мовця (Никитин, 1988, с. 21).

Деякі лінгвісти виділяють ще один компонент лексичного значення – функційно-стилістичний. Відтак, прагматичний компонент виражає відношення мовця до денотату у формі емоцій, а функційно-стилістичний компонент несе інформацію про ситуацію, в якій відбувається комунікація (офіційна, усна, неофіційна), характеризує приналежність слова до певного функціонального стилю і у такий спосіб акцентує умови спілкування (Стернин, 1985, с. 42).

Апресян (1988) розкриває три особливості прагматичного значення слова:

- периферійність засобів вираження прагматичної інформації (виявляється переважно у переносних значеннях слів);

- розподілення прагматичного значення у декількох одиницях висловлювання;
- переплетіння прагматичної і семантичної інформації (Апресян, 1988, с. 16).

Відзначимо, що незважаючи на периферійність прагматичної інформації щодо семантичної, спостерігається присутність прагматичних компонентів в семантичній зоні, що призводить до того, що виокремити ці типи стає дуже складно.

Іщенко (2009) також розглядає лексичне значення як структуру, яка визначається:

- 1) *семантикою*, де виокремлюються сигніфікативний та денотативний аспекти;
- 2) *синтактикою*, що характеризується синтагматичним і парадигматичним зв'язками лексичного значення з іншими значеннями мовних одиниць;
- 3) *прагматикою*. Саме прагматичний аспект характеризує умови комунікації і типи комунікативних ситуацій (офіційну, неофіційну). Зазначається, що поряд із понятійним елементом лексичного значення знаходяться такі елементи:

- 1) додаткова експресивно-стилістична і стилістико-функційна інформація;
- 2) психологічні асоціації, що пов'язані з певним словом;
- 3) семантичні та синтаксичні умови функціонування мовних одиниць (Іщенко, 2009, с. 213–214).

Беляєвська (Беляевская, 1987) також презентує значення слова як трьохкомпонентну структуру, що включає:

- 1) понятійну частину;
- 2) емоційно-оцінну частину (конотація);
- 3) прагматичну частину.

Підкреслюється, що в семантиці слова міститься прагматична частина, яка включає не тільки конотацію (емоційну, оцінну і стилістичну характеристику слова), але й інформацію про учасників події та умови комунікації. Наголошується, що денотативний і конотативний аспекти є також частково прагматичні (Беляевская, 1987, с. 23–25).

**Понятійна частина**, як головна частина значення, формується предметним співвіднесенням до предмету, передаючи інформацію про об'єкт.

**Емоційно-оцінна частина**, яку Беляєвська (Беляевская, 1987) називає конотацією, містить інформацію про відношення мовця до предмету і оточуючої дійсності.

Кожина (1983) виокремлює два типи конотацій:

- 1) експресивно-емоційний (відношення до змісту слова знаходиться у значенні слова) та експресивно-оцінний (в значення слова входить оцінка предмета);
- 2) функційно-стилістичний (обумовлений уживанням мовної одиниці в певній сфері) (с. 33–34).

Врахуємо думку Іщенко (2011; 2014), яка виокремлює два типи конотацій – семантичну і стилістичну. У термін «семантична конотація» науковець включає емоційність, експресивність, оцінність, які входять у лексичне значення і можуть функціонувати як ізольовано, так і в тісному взаємозв'язку. Підкреслюється, що конотативний компонент характеризує ситуацію спілкування і їх учасників, відношення до предмета мовлення. У межах стилістичної конотації функціонують стилістичні, функційні і функційно-стилістичні конотації (Іщенко, 2011, с. 4; Іщенко, 2014, с. 21).

Стилістична конотація взаємопов'язана із стилістичним значенням. Зокрема, Різель (Ризель, 1980) розглядає конотацію як додаткову інформацію, що виражається у невербальній формі (с. 138). Стилістичне значення – це додаткове до лексичного та граматичного значення мовної одиниці і його використання обмежується певним стилем або типом мовлення. Згідно з Мацько (2003), окрім стилістичного значення існує ще і стильове, що розкриває тип функціонального стилю, де мовна одиниця функціонує (с. 194–195).

**Прагматична частина** значення містить вказівку на можливу ситуацію комунікації, визначає комунікативну значущість слова, передає спеціальну інформацію про учасників комунікації та її умови.

Ружицький (Ружицкий, 2007), аналізуючи багатокомпонентну модель лексичного значення, розглядає наявність:

- денотативного компонента (денотативної співвіднесеності слова);
- сигніфікативного компонента (узагальненою уявою про об'єкт дійсності);
- парадигматичного компонента (спроможність слова вступати в ту чи іншу парадигму);
- синтагматичного компонента (потенціала сполучення слова);
- фонового компонента (спроможність акумулювання в значенні слова певних наукових і культурних знань);
- прагматичного компонента (урахування ставлення мовця до висловлення).

Уважається, що такі фактори як тип лексичного значення, особливості контексту та інтенції мовця впливають на актуалізацію того чи іншого компонента лексичного значення.

У структурному плані прагматичний компонент, у свою чергу, ділиться на мікрокомпоненти, які Ружицький (Ружицкий, 2007) називає контекстами:

- рефлексивний мікрокомпонент (зв'язок значення з пресупозицією і рефлексією);
- оцінний мікрокомпонент (позитивна чи негативна оцінка дій певної особи);
- емотивний мікрокомпонент (вираз емоцій за допомогою слова);
- стилістичний мікрокомпонент (зв'язок вживання слова з певним функційним стилем) (Ружицкий, 2007, с. 66– 67).

Розглянемо зазначені мікрокомпоненти на прикладах з текстів ділових документів.

**Рефлексивний мікрокомпонент.** Розуміння багатьох фраз є можливим тільки завдяки контексту, який функціонує як пресупозиція і як рефлексія. Рефлексія – це співвіднесення нового досвіду з уже наявним, іншими словами, – це звернення до себе, до свого досвіду, до своїх знань, внутрішній діалог про те, що я знаю цю інформацію. Пресупозиція – це те, що адресант передбачає як істинне, або як відоме для адресата.

Вирішальну роль у взаєморозумінні грає наявність:

- загального набору пресупозицій у адресата і адресанта;
- здатність адресата і адресанта до рефлексії (там же, с. 69).

Наведемо приклад з договору про нерозголошення конфіденційної інформації, який демонструє, як з урахуванням категорій рефлексії і пресупозиції можна полегшити взаєморозуміння між адресатом і адресантом:

*The term “Confidential Information” does not include information which (i) was or becomes generally available to the public other than as a result of a disclosure by you, (ii) was or becomes available to you on a non-confidential basis from a source other than the Company, provided that such source is not known to you to be bound by a confidentiality agreement with the Company or otherwise prohibited from transmitting the information to you by a contractual, legal or fiduciary obligation, or (iii) was lawfully and properly within your possession prior to its being furnished to you by or on behalf of the Company as evidenced by contemporaneous documentation (Confidentiality agreement).*

Фраза «*The term “Confidential Information” does not include information which (i) was or becomes generally available to the public*» виконує функцію пробудження рефлексії. У цьому висловлюванні не було ніякої нової інформації, а тільки акцентування вже відомої. Рефлексивний процес запускається в адресата, який вже знайомий з представленою інформацією. Вживання такої фрази пов'язано з підсвідомим бажанням адресанта змусити адресата погодитись із визначенням терміну «*Confidential Information*» а також заохотити його виконати певні зобов'язання, що стосуються конфіденційної інформації.

Розглянемо другий приклад того ж самого уривка. Фраза «*prohibited from transmitting the information to you by a contractual, legal or fiduciary obligation*» акцентує правове врегулювання фідуціарних відносин і відсилає до загальновідомих знань. Адресант передбачає, що адресат володіє інформацією про такий тип зобов'язань і зрештою, не буде ніяких передумов для виникнення суперечки щодо цього пункту ділового документу.

**Оцінний мікрокомпонент.** Як зазначає Стернін (Стернин, 1985) конотація включає семантичні компоненти «оцінка» та «емоція», які виступають у вигляді семантичних ознак, що виявляються за допомогою відповідних семних конкретизаторів (с. 56). Таким чином,

емоційне забарвлення проявляється у вираженні емоцій та почуттів, оцінне – у кваліфікації предмета відносно соціальної норми. Слід зазначити, що існують «неоцінні» і «неемоційні» слова – слова які містять нульову оцінку та емоцію.

У лексико-семантичній системі оцінки закріплюються за стилістично маркованими одиницями, за допомогою яких формуються кваліфікації «добре»-«погано». В оцінний компонент входить не тільки власне-оцінка за шкалою «добре» «погано», але і співвіднесеність вживання слова з тим чи іншим функційним стилем.

Розглянемо уривок: *I understand that where I have been given access to confidential information I am under a duty of confidence and would be liable under common law for any inappropriate breach of confidence in terms of disclosure to third parties and also for invasion of privacy if I were to access more information than that for which I have been given approval or for which consent is in place* (Confidentiality agreement). Негативна оцінка певних можливих діянь однієї із сторін договору передана за допомогою прикметника *inappropriate*. Водночас, це слово вказує на офіційність ситуації, робить повідомлення емоційно насиченим, наскільки це можливо в офіційному мовленні.

Використання префіксів *in-, un-, ir-, dis-, non-, im-* у прикметниках завжди передає негативну оцінку дій будь-якої особи, як от: *If a court finds any provision of this Agreement invalid or unenforceable, the remainder of this Agreement shall be interpreted so as best to effect the intent of the parties.*

**Емотивний мікрокомпонент** – це ті емоції, які або неможливо однозначно розподілити за шкалою «добре-погано», або цього розподілу недостатньо (Ружицкий, 2007, с. 74-76). Є очевидним, що у ділових документах складно знайти слова-емоції, але можна розпізнати вираження таких емоцій як впевненість та схвалення. В результаті утворюються тонкі і ледь помітні конотації офіційно-ділового стилю: *This Agreement expresses the complete understanding of the parties with respect to the subject matter and supersedes all prior proposals, agreements, representations, and understandings.* За допомогою словосполучення «*complete understanding*» адресант демонструє абсолютну впевненість щодо повного розуміння сторін стосовно предмету договору.

**Стилістичний мікрокомпонент.** Для аналізу стилістичного компонента необхідно вказати на зв'язок стилістичної і оцінної маркованості. Розглядаючи різні трактування поняття стиль, відзначимо співвіднесення стилю з емоційно-експресивним мовленням.

Стилістична конотація (стилістичне значення) передбачає використання слова в конкретному функційному стилі і трактується як додаткове значення відносно предметно-логічного і граматичного значення мовної одиниці зі своїми експресивно-емоційно-оцінними та функціональними властивостями (там же, с. 77).

Для текстів ділових документів характерно вживання лексики, маркованого конотацією високого стилю, що обумовлено прагненням до дотримання правил ділового тону. Наприклад, архаїзми (тут *hereinafter*) марковані конотацією високого стилю: *The disclosing party desires to enter into discussions with the receiving party on various matters, including and with specific reference to the potential partnership of the disclosing party and receiving party (hereinafter known both as the "parties")* (Confidentiality agreement).

У ділових текстах спостерігається також конотація стійких словосполучень (*IN WITNESS*), чітко закріплених виключно за письмовою сферою комунікації: *IN WITNESS of which the parties have signed this Agreement the day, month and year first above written* (там же).

При складанні ділових документів необхідною умовою є використання спеціальної термінології, а тому найбільш важлива конотація ділових текстів – це термінологічна конотація, яка допомагає сторонам комунікації ділової сфери диференціювати та усвідомлювати поле діяльності.

Продемонструємо приклад, де йде мова про права роботодавця у випадку порушення договору іншої сторони: *Violation of this agreement by the Employee will entitle the Employer to an injunction to prevent such competition or disclosure, and will entitle the Employer to other legal remedies, including attorney's fees and costs* (Confidentiality agreement). Уривок містить терміни,

які засвідчують ділову сферу комунікації і діловий документ – договір про нерозголошення конфіденційної інформації.

#### 4 ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, для вивчення особливостей лексики ділової сфери та експлікації прагматичного компонента необхідно урахувати чотири типи його контексту, а саме: пресупозицію і рефлексію, оцінний, емоційний і стилістичний мікрокомпонент.

Матеріали цього дослідження можуть бути використані для подальшого вивчення прагматичного значення як у різних жанрах ділової кореспонденції, так і у інших функційних стилях.

#### СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Апресян, Ю. Д. (1988). *Прагматическая информация для толкового словаря*. М.: Наука.
- Беляевская, Е. Г. (1987). *Семантика слова*. М.: Высшая школа.
- Горшунов, Ю. В. (2000). *Прагматика аббревиатур*: дисс. докт. филол. наук: 10.02.04. Москва.
- Кожина, М. Н. (1983). *Стилистика русского языка*. М.: Русский язык.
- Мацько, Л. І., Сидоренко О. М. (2003) *Стилістика української мови*. К.: Вища школа.
- Никитин, М. В. (1988). *Основы лингвистической теории значения*. М.: Либроком.
- Никитин, М. В. (2007). *Курс лингвистической семантики*. СПб.: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена.
- Ищенко, Н. Г. (2009). Лексичне значення словотвірних синонімів. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*, 16, 213–218.
- Ищенко, Н. Г. (2011). Конотація в системі мови й у системі мовлення. *Наукові записки*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 95, 3–7.
- Ищенко, Н. Г. (2014). Конотація номінативних одиниць. *НТУУ «КПІ»*. Режим доступу <http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/7608/1/Ischenko.pdf>
- Новиков, Л. А. (1982). *Семантика русского языка*. М.: Высшая школа.
- Ризель, Э. Г. (1980). Стилистическое значение и коннотация. *Лингвистические проблемы текста: сб. науч. тр.* 134–143.
- Ружицкий, И. В. (2007). Прагматический компонент значения слова. *Reosiahag. Institute of Russian and Altaic Studies, Chungbuk National University*, 3, 65–79.
- Стаценко, А. С. (2011). *Эмоционально-оценочная лексика как средство реализации речевой интенции: монография*. МПГУ.
- Стернин, И. А. (1985). Лексическое значение слова в речи. Воронеж: Изд-во воронежск. ун-та.
- Уфимцева, А. А. (1988). Роль лексики в познании человеком действительности и в формировании языковой картины мира. *Роль человеческого фактора в языке : язык и картина мира: коллективная монография*. М.: Наука.
- Confidentiality agreement*. (n.d). Retrived from <http://kamgs3.kpi.ua/sites/default/files/4%20CONFIDENTIALITY%20AGREEMENT.pdf>.

#### REFERENCES

- Aprsyanyan, Yu. D. (1988). *Pragmaticheskaya informatsiya dlya tolkovogo slovary*. M.: Nauka. [in Russian]
- Belyaevskaya, E. G. (1987). *Semantika slova*. M.: Vysshaya shkola. [in Russian]
- Gorshunov, Yu. V. (2000). *Pragmatika abbreviatury*: diss. ... doct. filol. Nauk : 10.02.04. [Thesis for a doctor's degree in philology speciality: 10.02.04]. Moskva.
- Kozhina, M. N. (1983). *Stilistika russkogo yazyka*. M.: Russkij yazyk. [in Russian]
- Macko, L. I., & Sidorenko O. M. (2003) *Stilistika ukrayinskoyi movi*. K.: Visha shkola. [in Ukrainian]
- Nikitin, M. V. (1988). *Osnovy lingvisticheskoy teorii znacheniya*. M.: Librokom. [in Russian]
- Nikitin, M. V. (2007). *Kurs lingvisticheskoy semantiki*. SPb.: Izd-vo RGPU im. A. I. Gercena. [in Russian]
- Ishenko, N. G. (2009). Leksichne znachennya slovotvirnih sinonimiv. *Problemi semantiki, pragmatiki ta kognitivnoyi lingvistiki*, 16, 213–218. [in Ukrainian]
- Ishenko, N. G. (2011). Konotatsiya v sistemi movi j u sistemi movlennya. *Naukovi zapiski. Kirovograd: RVV KDPU im. V. Vinnichenka*, 95, 3–7. [in Ukrainian]
- Ishenko, N. G. (2014). Konotatsiya nominativnih odinic. *NTUU «KPI»*. Retrived from <http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/7608/1/Ischenko.pdf>. [in Ukrainian]
- Novikov, L. A. (1982). *Semantika russkogo yazyka*. M.: Vysshaya shkola. [in Russian]
- Rizel, E. G. (1980). Stilisticheskoe znachenie i konnotatsiya. *Lingvisticheskie problemy teksta: sb. nauch. tr.*, 134–143. [in Russian]
- Ruzhickij, I. V. (2007). *Pragmaticheskij komponent znacheniya slova*. Reosiahag. Institute of Russian and Altaic Studies, Chungbuk National University, 3, 65–79. [in Russian]

- Stacenko, A. S. (2011). *Emocionalno-ocenochnaya leksika kak sredstvo realizacii rechevoj intencii: monografiya*. MPGU. [in Russian]
- Sternin, I. A. (1985). *Leksicheskoe znachenie slova v rechi*. Voronezh: Izd-vo voronezhsk. un-ta. [in Russian]
- Ufimceva, A. A. (1988). Rol leksiki v poznanii chelovekom dejstvitelnosti i v formirovanii yazykovoj kartinymira. *Rol chelovecheskogo faktora v yazyke: yazyk i kartina mira* : kollektivnaya monografiya. M.: Nauka. [in Russian]
- Confidentiality agreement. (n.d). Retrived from <http://kamgs3.kpi.ua/sites/default/files/4%20CONFIDENTIALITY%20AGREEMENT.pdf>.

**Inna Borkovska. Microcomponents of the Pragmatic Meaning in the Word of the Business Text.** The article is dedicated to the study of pragmatic meaning and its interpretation in business documents. It is considered issues that are related to the pragmatic interpretation of vocabulary in the business style and the peculiarities of the interaction of the semantic and pragmatic meaning in the linguistic units. The meaning of the word is presented as a three-component structure which includes: conceptual, emotional – appraisal (connotation) and pragmatic part. The connotation is interpreted as additional information about the relation of the speaker to the subject and the surrounding reality. It is recognized the role of the connotation in the formation of the expressive color of the language. The properties of the pragmatic meaning of the word are revealed: peripherality of means of expression of pragmatic information, distribution of pragmatic meaning in several units of expression and interweaving of pragmatic and semantic information. Four microcomponents included in the pragmatic meaning are analyzed: reflexive; estimated, emotional and stylistic. The decisive role in mutual understanding of the general set of presuppositions in the addressee and the addresser and their ability to reflect. It is noted that the estimated microcomponent includes not only the actual assessment of the addressee, but also the correlation of the word use with the corresponding functional style. It is defined the most common types of emotions in business documents – confidence and approval. It is analyzed the stylistic microcomponent. It is confirmed the use of the marked lexicon with connotations of high style, stable phrases, which are clearly fixed exclusively by the written business sphere of communication and connotations of the terminology vocabulary.

**Keywords:** connotation; pragmatic meaning; lexical meaning; semantics; business document.

*Received: November 15, 2019*  
*Accepted: November 24, 2019*